

mukset. Vastaavasti päihde- tai päihderikollisuustutkimus tai sukupuolierojen esiintyminen rikoksenteossa tai uhriutumises- sa eivät juuri päässeet näkyviin tässä teoksessa. Yhtenä rajauksena – ei varsinaisesti puutteena

– on ollut poliisiorganisaatiota koskevan tutkimuksen vähäinen edustavuus, vaikka kirjassa on käsitelty kontrollia rikoksente-
kijän näkökulmasta tai yhteiskun-
nallisenä voimana. Oppikirja he-
rättää todennäköisesti lukijois-

saan kipinän perehtyä tieteen-
laan vielä syvemmin, jolloin tä-
mä teos tulee osaltaan vahvista-
maan kotimaisen kriminologian
olemassaoloa ja kriminologien
määrää tulevaisuudessa.

Pohdintoja tulevaisuuden hyvinvointivalttiosta

LINA VAN AERSCHOT

Hyvinvointivaltion vastaiskun kirjoittajien mukaan hyvinvoin-
tivaltion kehitys Suomessa on
pysähtynyt ja jopa taantunut.
Politiikassa keskitytään näprää-
mään yksityiskohtia sen sijaan,
että mietittäisiin, miten tulevai-
suudessa turvataan niiden kes-
keisen arvojen toteutuminen,
joiden varaan hyvinvointivaltio
on rakennettu.

Antti Jauhiainen ja Joonas
Hermannin Mäkinen keskuste-
levat kirjassaan ”yhdyshyvä-
talon asiantuntijoiden kanssa sii-
tä, miten vapaus ja demokratia
voivat kukoistaa tulevaisuuden
Suomessa”. Kirjoittajien mu-
kaan suomalaisen hyvinvoin-
tivaltion luoma tasa-arvo, tur-
vallisuus sekä esimerkiksi pal-
velut kuten koulutus ja tervey-
denhuolto ovat maailman lu-
kan saavutuksia, joita Suomes-
sa ei osata kylliksi arvostaa. Tätä
mieltä ovat myös haastateltaviksi
valitut asiantuntijat.

Hyvinvointivaltion vastaisku
pureutuu erittäin tärkeisiin ky-
symyksiin ja nostaa esiin asioita,
jotka ansaitsevat paljon nykyistä
suurempaa huomiota niin pää-
töksenteossa, yhteiskunnallisessa
keskustelussa kuin kansalaisten
arjessa. Kirjassa nostetaan suo-
malaisen hyvinvointivaltion saa-

vutusten rinnalle yhteiskunnalli-
set ongelmat, jotka kipeästi kai-
paavat ratkaisuja. Korkea työttö-
myys ja lapsiköyhyys näyttävät
tulleen jäädäkseen, asenteet köy-
hiä ja työttömiä kohtaan ovat
koventuneet ja kerskakulutus on
ympäristön kannalta kestävä-
töntä. Monet ihmiset kokevat
poliittisen päätöksenteon etäi-
seksi ja omat vaikuttamismah-
dollisuutensa olemattomiksi.

Jauhiainen ja Mäkinen ehdot-
tavat, että hyvinvointivaltion tu-
levaisuutta rakennetaan vapau-
den, kansalaisia paremmin osal-
listavan demokratian ja kaikil-
le turvattavan hyvinvoinnin va-
raan. Työtä jakamalla yhä useam-
pi pääsee töihin ja liian suurten
työmäärien alle uupuu yhä har-
vempi. Demokraattista yritystoi-
mintaa pitää tukea rahoituksella
ja kanavoimalla julkisia hankin-
toja. Päätöksenteon valtaa pitää
siirtää kansalaisille yhdistämällä
suoraa ja edustuksellista demo-
kratiaa. Kulutuksen, kehityksen
ja yhteiskuntasuunnittelun tulee
olla ekologisesti kestävä. Ilmas-
tonmuutosta vastaan pitää tais-
tella paljon nykyistä tehokkaam-
min. Sekä ympäristökysymys-
ten ratkaisuun että eriarvoisuu-
den poistamiseen tarvitaan laajaa
kansalaisaktivismia. Kaikki Jau-

Antti Jauhiainen & Joonas-
Hermannin Mäkinen
Hyvinvointivaltion vastaisku
Like-kustannus, 2017

haisen ja Mäkinen esitykset ovat
erittäin tärkeitä ja kannatettavia
asioita. Miksi yhteiskunnassa ei
sitten vain laiteta tapahtumaan?

Hyvinvointivaltion vastaisku
kutsuu lukijan pohtimaan ni-
menomaan ratkaisumalleja ja
kehitysehdotuksia, joilla hy-
vinvointi ja vapaa yhteiskun-
ta voidaan tulevaisuudessa tur-
vata. Tämä on tervetullutta yhe-
teiskuntatieteilijälle, joka usein
keskittyy siihen, mikä on pie-
lessä ja mihin ongelmiin pitäi-
si puuttua. Ratkaisuja pohties-
sa mieleen nousee erityisesti ky-
symys ihmisten kiinnostukses-
ta, viitsimisestä ja halukkuudes-
ta tehdä jotain yhteisten asioiden
eteen. Ovatko ihmiset valmiita
luopumaan epäekologisesta ku-
luttamisesta? Voisivatko ihmiset
suostua oman työnsä muutta-
miseen tai jakamiseen, jos se tar-
koittaa myös tulotason laskua?
Ollaanko eriarvoisuuteen todel-
la valmiita puuttumaan, jos itse-
kin täytyy jostain tinkiä? Kirjas-
sa esitetyt ajatukset tulevaisuu-
den hyvinvointivalttiosta raken-

tuvat vahvasti sen varaan, että vastaukset ovat myöntäviä.

Kirjassa esitetään Stephen Shalomın ajatuksia siitä, miten demokratiaa ja päätöksentekoa voitaisiin kehittää avoimemmaksi ja miten ihmisten vaikutusmahdollisuuksia voitaisiin parantaa. Shalom edottaa mallia, joka on yhdistelmä edustuksellisuutta ja suoraa demokratiaa. Käytännössä päätöksentekoa jaettaisiin pienempiin ryhmiin, joissa asioista keskusteltaisiin ja joista valittaisiin edustajia ylemmälle tasolle. Shalom kritisoi aiheellisesti sitä, että tällä hetkellä huomio keskittyy enemmän poliittikkoihin henkilöinä ja vähemmän asiakysymyksiin. Tätä voitaisiin muuttaa sillä, että ihmiset osallistuisivat sekä tärkeinä kokemissaan asioissa että esimerkiksi omalla asuinalueellaan ja työpaikallaan keskusteluihin ja päätöksentekoon.

Lukija ei voi olla miettimästä, että ihmisten täytyisi sitten todella osallistua muutoinkin kuin peukuttamalla Facebookissa tai äänestämällä *Putouksen* finalistia. Miten käy kirjassa esitettyjen kehitystarpeiden, jos ihmiset eivät olekaan valmiita muuttamaan asioita ja toimi-

maan toisin kansalaisina ja kulluttajina? Nämä kysymykset eivät vähennä kirjan esiin nostamien asioiden tärkeyttä ja siinä esitettyjen avausten arvoa. Ne kuitenkin kaipaavat huomiota ja vielä laajempaa keskustelua siitä, millaisia kulttuurisia, sosiaalisia tai vaikkapa kasvatuksellisia muutoksia tarvitaan, jotta ihmiset tekisivät kansalaisina ja kulluttajina erilaisia valintoja kuin tällä hetkellä.

Kirja on raikas ja helpopolkuihen. Teksti on kuitenkin myös hieman pamphlettimaista ja tuntuu paikoittain jopa tarkoitushakuiselta – olkoonkin, että me yhteiskuntapoliitikot mielellämme luemme ehdotuksia siitä, miten tasa-arvoa, demokratiaa ja kansalaisten hyvinvointia voidaan edelleen kehittää. Huomio kiinnittyy myös siihen, että asiantuntijat, joiden ajatuksia kirja referoi, ovat kaikki yhdysvaltalaisia. Heidän esiin nostamansa esimerkit, tapaukset ja konteksti ovat pääosin Yhdysvalloista ja jäävät paikoittain etäiseksi.

Tieteellisesti ja tutkimuksellisesti orientoituneelle lukijalle *Hyvinvointivaltion vastaisku* ei ehkä tuo paljoakaan uutta,

vaikka kirja kokoaakin yhteen tärkeitä keskusteluja kiinnostavaksi kokonaisuudeksi. Kirjalla on paikkansa suurelle yleisölle suunnattuna perusteoksena, joka yhtäältä osoittaa, miten pohjoismainen hyvinvointivaltio on onnistunut köyhyyden vähentämisessä, ja toisaalta kokoa erittäin tärkeää keskustelua siitä, mihin suuntaan hyvinvointivaltiotamme pitäisi kehittää.

Yksi kirjan keskeinen ajatus on huomion kiinnittäminen niihin peruseriaateisiin, joita suomalaisella koulutusjärjestelmällä, perhepolitiikalla tai tulonsiirroilla on onnistuttu edistämään. Näitä periaatteita, arvoja tai tavoitteita voidaan puolustaa ja kehittää eteenpäin erilaisin tavoin. Tärkeintä on, että emme tuuditauudu ajattelemaan, että tavoitteet on jo saavutettu eikä hyvinvointivaltio kaipaa enää muuta kuin yhteiskuntapoliittisten järjestelmien hienosäätöä. Jos emme aseta tasa-arvon, vapauden, demokratian ja kaikkien ihmisten hyvinvoinnin turvaamisen kaltaisia asioita tavoitteiksi, joiden eteen on tehtävä töitä, päädymme vähitellen tilanteeseen, jossa hyvinvointivaltion rakenteet lahoavat.